

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	253-24/283339
Otsuse kuupäev	23.01.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	OÜ Eesti Pandipakend vaidlustus Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse riigihankes „2025. aasta XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „ISEOMA“ tarbeks korduvkasutatavate toidunõude rentimine“ (viitenumber 283339) osas I tehtud OÜ Eesti Pandipakend pakkumuse tagasi lükkamise ja Ringo Eco OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, OÜ Eesti Pandipakend, esindajad vandeadvokaat Arne Ots, advokaat Kristi Traagel Hankija, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, esindaja juhatuse liige Margus Toomla Kolmas isik Ringo Eco OÜ
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

Riigihangete seaduse § 197 lg 1 p 4 ja § 198 lg 3 alusel

- Jätta OÜ Eesti Pandipakend vaidlustus rahuldamata.**
- Jätta OÜ Eesti Pandipakend vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 25.10.2024 avaldas Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus (edaspidi Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „2025. aasta XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „ISEOMA“ tarbeks korduvkasutatavate toidunõude rentimine“ (viitenumber 283339) (edaspidi Riigihange) hanketeate.

Riigihange on jagatud kaheks osaks:
osa I- kauplejate nõud
osa II- esinejate nõud

2. 23.12.2024 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ Eesti Pandipakend (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 11.12.2024 otsustele Riigihanke osas I lükata tagasi OÜ Eesti Pandipakend pakkumus ja tunnistada edukaks Ringo Eco OÜ pakkumus.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 03.01.2025 kirjaga nr 12.2-10/253 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 08.01.2025 ja neile vastamiseks 13.01.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **OÜ Eesti Pandipakend**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

4.1. 25.11.2024 kirjutas Hankija Vaidlustajale: „Pakkuja on jätnud esitamata pakkumuses hankedokumentis sätestatud dokumendi. Palume pakkujal selgitada, miks OSA I (Kauplejad) pakkumusdokumentatsioonis on esitamata riigihanke alusdokumendis p 5.9.3 sätestatud kui kohustuslik dokument Lisa 1 Vorm 1 Pakkumuse maksumuse vorm.“

Samal päeval vastas Vaidlustaja Hankijale: „Saime aru, et hindamiskriteeriumite alalõik hõlmas Lisa 1 Vorm 1 Pakkumuse maksumuse vorm rida ning eraldi Lisa 1'e pakkumusele lisama ei pea. Samuti ei olnud hindamiskriteeriumite alalõigust ka võimalust dokumenti üles laadida. Sarnaselt on sellisel juhul puudu ka OSA II vastav Pakkumuse maksumuse vorm. Juhul kui need oleks pidanud lisama Lisadokumentide alla, siis võin seda kohe teha, aga hetkel ei ole mul võimalust pakkumusele midagi lisada. Lisan vastavad dokumendid (Lisa 1 Vorm 1 ja Lisa 2 Vorm 2) käesolevale vastusele.“. Hankija Vaidlustajale ei vastanud.

11.12.2024 tegi Hankija vastavusotsuse, millega lükkas Vaidlustaja osas I esitatud pakkumuse tagasi, sest Vaidlustajal oli esitamata Lisa 1 Vorm 1.

4.2. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi tuginedes hankedokumentide p-idele 4.1 ja 5.9.3, mille kohaselt peab osa I pakkumus sisaldama pakkumuse maksumuse vormi (Lisa 1 Vorm 1).

Hankija viidatud vormis (Lisa 1 Vorm 1) sisaldus järgmine info:

1.	Korduskasutus nõude kokkukogumise teenuse kogumaksumus	28 000,0000 €
2.	Ühe korduskasutus nõu renditeenuse hind kauplejale	
2.1.	1 taldrik ja/või konteiner ja/või karbilahendus	0,2500 €
2.2.	1 kahvel	0,0500 €
2.3.	1 nõu supile, salatile ja/või kausiroogadele	0,2500 €
2.4.	1 supilusikas	0,0500 €
2.5.	1 tops (200 - 450 ml) kuuma joogi serveerimiseks pluss ühekordne kaas	0,2400 €
2.6.	1 smuuti tops (400 - 600 ml) pluss ühekordne kaas	0,2400 €

	Renditeenuse hind KOKKU	1,0800 €
3.	Ühe korduskasutus nõu pandihind külastajale	2,0000 €
4.	Hankijale kohvitassi rendipunktide loomine koos personaliga (1 rendipunkt)	3 000,0000 €
5.	Hankijale ühe kohvitassi rent (sis pesuteenuse maksumus)	0,2400 €

Vormis sisaldus üldjoontes sama info, mis pakkumuses – rasvases kirjas osad olid pakkumuses olemas. Ainus täiendav info (mida pakkumusesse sisestada ei saanud) oli ülaltoodud tabelis roheliseks tehtud taustaga osa. Hankija etteheide puudutabki sisuliselt vaid osa I p-i 2, st korduvkasutusnõu renditeenuse hinda kauplejale. Pakkumuses oli võimalik sisestada vaid korduvkasutusnõu rendihind p-ides 2.1-2.6 toodud tooteartiklite kohta kokku (Vaidlustaja pakutud hind oli 1,0800 eurot). Vormis oli võimalik sisestada ka iga tooteartikli rendihind eraldi. Hindamiskriteeriumite järgi aga hinnatigi vaid koguhinda, st tooteartiklite rendihinnad eraldiseisvalt ei omanud pakkumuse hindamisel mingit tähtsust.

2. Korduvkasutusnõu renditeenuse hind kauplejale

(Kulu- vähim on parim)

Tüüp ja hindamismeetod: Kulu, vähim on parim

Osakaal: 44%

Hindamismetoodika kirjeldus: Madalaima väärtusega pakkumus saab maksimaalse arvu punkte. Teised pakkumused saavad punkte arvutades valemiga: "osakaal" - ("pakkumuse väärtus" - madalaim väärtus) / "suurim väärtus" * "osakaal".

4.3. Pakkumuse hindamist mittemõjutav eksimus ei saa tuua kaasa pakkuja kõrvalejäämist riigihankelt. Ilmselgete ebatäpsuste ja vigade korrigeerimine on lubatav¹, Hankija pidanuks praegusel juhul selgitama pakkumusest puudu olnud vormi esitamist ning Vaidlustajale oleks pidanud selle esitamist võimaldama. Vormi esitamata jätmise oli inimlik eksitus, mis tekkis riigihanke elektroonilise keskkonna ebaselguse/puudulikkuse tõttu. Riigihangete keskkonnas puudus koht, kuhu vaidlusalust dokumenti esitada. Muu hindamiskriteeriumite järgi asjakohase info esitamiseks oli riigihangete keskkonnas selgelt olemas väli, kuhu andmeid sisestada või vajalikud dokumendid lisada, kuid vaidlusaluse hinnapakumuse vormi kohta seda võimalust ei olnud. Seega oli tegu tehnilisest probleemist tekkinud eksimusega, mille parandamist tuleks lubada. Pakkuja ei pea eeldama, et riigihangete süsteemis pakkumust sisestades võib süsteem teda eksitada ning tegelikult tuleb lisaks süsteemis kirjeldatud dokumentidele ja andmetele (mille esitamiseks on olemas kindlad väljad), esitada veel mingisuguseid dokumente ja andmeid, mille esitamata jätmisel ta hankelt kõrvaldatakse. Asjaolu, et tegu oli süsteemi puudusega, kinnitab ka see, et Vaidlustaja ei olnud ainus, kes vormi esitamata jättis. Sama vormi jättis esitamata ka teine pakkuja Round Cup OÜ. Vaidlustaja juhtis ka Hankija tähelepanu, et riigihangete keskkonnas puudus koht, kuhu hinnavormi esitada ning küsis, kuhu dokument laadida, kuid Hankija küsimusele ei vastanud.

4.4. Kui tegemist ei ole ilmselgelt sisulise või vormilise puudusega, peab Hankija otsuse tegemisel rikkumise olulisust kaaluma. Kaalumata jätmise, mis praegusel juhul on aset leidnud (Hankija kaalutlusi ei selgu kuskilt), on samuti aluseks otsuse tühistamisel.² Diskretsiooni kohaldamine pole üksnes hankija õigus, vaid kohustus (RKHKo 3-3-1-52-02, p 11).

4.5. Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.5.1. Vaidlustaja ei nõustu, et ta on rikkunud hoolsuskohustust. Hankija ei tohi hanget üles ehitada pakkujaid eksitades. Kui Hankijale on mingi dokument või näitaja oluline, siis ei tohiks selle info esitamine olla pakkujatele ebaintuiitiivne ja keeruline.

¹ TrtRnKo 17.10.2018, 3-18-1248/29, p 20; Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. RHS § 114, p 24.

² Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. RHS § 114, p 30; TlnRnKo 02.06.2016, 3-16-386/34.

Vaidlustajal oli vaidlusalune tabel olemas ja täidetud, kuid see jäi eksikombel esitamata, sest riigihangete süsteemis puudus vastav koht.

4.5.2. Vaidlustaja ei nõustu Hankija väitega, et tabeli hilisem vastuvõtmine oleks negatiivselt mõjutanud läbipaistvuse, kontrollitavuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid.

Läbipaistvuse põhimõte on täidetud, sest Hankija ei kalduks kõrvale hanketingimustest ega soosiks ühtegi pakkujat. Hindamiskriteeriumites nõutud info on Hankijale esitatud. Tegu oleks olnud lihtsalt pakkumusega seotud andmete täpsustamisega, mis oli tingitud inimlikust veast ja oli lihtsalt kõrvaldatav.

Võrdse kohtlemise põhimõte on täidetud, kui Hankija oleks kõiki pakkujaid teavitanud ning andnud kõigile võimaluse tabeli esitamiseks. Pärast pakkumuse esitamist ei olnud tabel ega muud teenuse kirjeldused teistele pakkujatele nähtavad, st teiste pakkujate järgi ei oleks olnud võimalik ühikhindu „sobivaks korrigeerida“. Isegi kui pakkujad oleksid teiste pakkujate tabelleid pärast pakkumuse esitamist näinud, siis ei oleks see andnud mitte mingit eelist, sest hindamiskriteeriumid olid teised ja tabelist nähtuvad ühikhinnad poleks andnud alust pakkuja kõrvale jätmiseks või eelistamiseks.

Kontrollitavuse põhimõte on samuti täidetud. Koondhind on esitatud ja ühikhinnad saavad kokku moodustada maksimaalselt koondhinna. Isegi kui lepingu täitmiseks olid ühikhinnad vajalikud, siis praktiliselt ei oma mingit tähtsust, missugused ühikhinnad tabelis on või kas need on esitatud varem või hiljem. Kokku liites pidid ühikhinnad moodustama summa, mille pakkuja oli Hankijale juba esitanud, st ühikhinnad said kõikuda ainult teatud piirides. Ühikhinnad ei mõjutanud ka pakkumuse ühtegi muud aspekti. Isegi kui ühikhinnad Hankijale mistahes põhjusel ei sobi, siis ei oleks andnud alust pakkuja kõrvaldamiseks või muul põhjusel kõrvalejätmiseks, sest ühikhinnad ei olnud pakkumuse hindamisel olulised. Nagu eelnevalt selgitatud, siis on Vaidlustaja teises dokumendis juba märkinud hinna, st sellest Vaidlustaja kõrvale kalduda ei saa. Vaidlustaja on piiritletud rendihinna kaupleva poolt makstava tasuga sarnase tooteartikli eest (mis on seega ka tõendatav ja kontrollitav).

4.5.3. Hankija on viidanud Tartu Ringkonnakohtu 01.07.2021 otsusele 3-21-445 väites, et sellist muudatust ei saa pärast pakkumuse esitamist arvestada, sest ühikhinnad on ka kohtupraktika järgi olulised. See otsus ei ole asjakohane, sest asjaolud on teistsugused ja lahendist ei tulene mingit üleüldist põhimõtet, et ühikhinnad on alati hankes olulised. Vaidlus puudutas ühikhinda, mis oli pakkumuse hindamiskriteeriumite järgi pakkumuse hindamisel oluline. Käesolevas asjas ei mõjuta ühikhinnad pakkumuse hindamist. Pakkumuse maksumust ei muudeta.

Hankija viidatud Riigikohtu lahendis (3-19-1501/203) on aga kohus täiendavalt selgitanud Euroopa Kohtu praktikale viidates, et „*põhimõtteliselt ei tohi pakkumust pärast selle esitamist muuta. Võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttega pole siiski vastuolus see, kui pakkumusega seonduvaid andmeid parandatakse või täiendatakse, eriti siis, kui ilmselgelt on vaja vaid täpsustust või parandada ilmsed tehnilised vead.*“ Samuti märkis Riigikohus, et „*Praegusel juhul ei rikuks pakkumuse täpsustamine võrdse kohtlemise põhimõtet. Samuti ei kannataks seetõttu riigihanke läbipaistvus. Pakkuja peab olema küll hoolas, aga see ei tähenda, et hankija peaks ilma kaalukat põhjust omamata kõrvaldama hankemenetlusest pakkuja, kes on esitanud pakkumuses ebaselgeid andmeid, mille ebaselgus on lihtsalt kõrvaldatav.*“ Praegusel juhul ongi tegu täpsustuste küsimise või ilmselgete vigade

parandamisega, millega oleks tagatud riigihanke läbipaistvus ja ka võrdse kohtlemise põhimõte.

5. Hankija, Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Hankedokumendi p-de 4.2 ja 5.9.3 kohaselt peab osa I pakkumus sisaldama pakkumuse maksumuse vormi (Lisa 1 Vorm 1), mis peab olema täielikult täidetud. Vaidlustaja jättis selle vormi pakkumuse koosseisus esitamata

5.2. Vaidlustaja väide, et riigihangete registris ei olnud võimalik vastavat vormi esitada, kuna riigihangete registris puudus koht selle üles laadimiseks, ei vasta tõele. Pakkumuse koostamisel on pakkujal võimalik dokumente üles laadida menüüpunkti „Vastavustingimused“ juures ning ka „Lisadokumendid“ menüüs. Lisadokumentide menüü ongi mõeldud kõikide nende dokumentide üles laadimiseks, milleks ei ole eraldi kohta ette nähtud vastavustingimuste all või mida pakkuja soovib omal soovil pakkumusele lisada. Hankijal puudub info, miks ei ole Vaidlustaja kasutanud riigihangete registris vastavaks otstarbeks ette nähtud funktsionaalsust ja heidab ette keskkonna puudulikkust.

5.3. Vaidlustaja on antud juhul rikkunud pakkuja hoolsuskohustust. Kui pakkujal tekib küsimus, et kuidas Hankija seatud tingimust Lisa 1 Vorm 1 esitamise osas täita, siis peaks pakkuja RHS § 46 lg 1 alusel hankijale enne pakkumuste esitamise tähtaega läbi riigihangete registri selgituspäringu saatma ning küsima hankijalt vastavaid juhiseid. Vaidlustaja ei ole antud juhul enne pakkumuse esitamise tähtaega riigihangete registri kaudu Hankijale päringut saatnud. Lisaks on pakkujatel võimalik pöörduda abi saamiseks riigihangete registri kasutajatoe poole, kes oleks saanud vajadusel pakkujat samm-sammult juhendada, et kuidas on võimalik pakkumuse juurde üles laadida hanke alusdokumentides nõutud dokumente. Jättes kasutamata pakkujale loodud seaduslikud võimalused selgituste ja abi saamiseks, on vaidlustaja rikkunud pakkujale kehtivat hoolsuskohustust ning Vaidlustaja jättis täitmata Hankija poolt hankedokumendi p-des 4.2 ja 5.9.3 sätestatud selge nõude Lisa 1 Vorm 1 esitamisele.

5.4. Hindamiseks vajalikud hinna positsioonid kogumaksumuste näol olid Vaidlustajal tõesti riigihangete registri hinna vormil „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ esitatud. Seda ei olegi pakkumuse tagasilükkamise põhjendustes Hankija poolt väidetud, et hindamiseks vajalike andmete esitamata jätmise tõttu lükati pakkumus tagasi. Pakkumus lükati tagasi põhjusel, et esitamata on Hankija jaoks olulised andmed (ühikhinnad) lepingu täitmise tarbeks ning see info ei selgu tähtaegselt esitatud pakkumuse dokumentidest ega ka riigihangete registrist alajaotusest „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“. Hindamisel võetakse arvesse vastavate ühikhindade summat ja need summad oli pakkujal ka esitatud. Samas ei ole võimalik hankelepingut täitma asuda ühikhindade summa põhjal, hankelepingu täitmise jaoks on vaja Lisa 1 Vorm 1 p-ides 2, 4, 5 nimetatud positsioonide ühikhindasid, st erinevate korduvkasutusnõude renditeenuse hinda kauplejale, Hankijale kehtivat kohvitopside hinda jms. Eeltoodust tulenevalt lükati ka Vaidlustaja pakkumus tagasi.

Vaidlustajal on oluline mõista, et pakkumuse vastavuse kontroll ja pakkumuse tagasilükkamine ei ole põhjuslikult seotud pakkumuse hindamise teostatavusega. Vastavuse kontrolli eesmärk on siiski tuvastada, kas pakkumus sisulisest aspektist tingimustele vastab ja kas konkreetne puudus hindamist takistab või mitte, ei otsusta alati pakkumuse tagasilükkamist.

5.5. Vaidlustajal olid esitamata ühikhinnad, mis on Riigihanke osa I lepingu täitmise aluseks - tegemist oli erinevate korduvkasutusnõude renditeenuse hinnaga kauplejale ning Hankijale ühe kohvitassi rent. Ilma nende ühikhindadeta korduvkasutussüsteem ei tööta, kuna üritusel kauplejad ei saa asuda teenust ostma pakkuja esitatud ühikhindade summa alusel ning Hankija ei tea, millist tasu tuleks maksta kohvitopsi rendi eest. Kauplejate sortimendi spetsiifika on väga erinev, näiteks kohvijookide müüjal on vaja kohvitopside ühikhindasid ja toidu müüjatel on tarvis taldrikute ning söögiriistade ühikhindasid.

Hankijale mõeldud kohvitopside rendi puhul oli Vaidlustajal küll teenuse kirjelduses märgitud, et kohvitopsi pandihind Hankijale on sama, mida küsitakse sarnase tooteartikli eest kauplejatelt. Aga kuna Vaidlustaja ei esitanud Lisa 1 Vormi 1, siis ei ole võimalik pakkumusest tuvastada ka kauplejatelt küsitavat kohvitopsi panditasu. Seega on vastavate ühikhindade puudumine vägagi sisuline puudus, kuna ilma nende hindadeta korduvkasutatavate nõude teenus ei toimi.

Ei saa tähelepanuta jätta, et Hankija oli hankedokumendi p-is 4.2 rõhutatud, et pakkumuse maksumuse koostamise aluseks on pakkuja poolt täielikult täidetud HD Lisa 1 Vorm 1, mis näitab vastavas dokumendis olevate andmete olulisust Hankija jaoks. Andmete puudumist, mis on lepingu täitmise oluliseks eelduseks, ei saa kuidagi lugeda mittesisuliseliseks kõrvalekaldumiseks RHS § 114 lg 2 teise lause mõistes.

5.6. Hankija küsis peale pakkumuse esitamist Vaidlustajalt selgitust vormi esitamata jätmise kohta. Vaidlustaja vastas, et tema arvates vastavat dokumenti ei pidanud pakkumuse raames esitama ja esitas Lisa 1 Vorm 1 koos vastusega. Lisaks palus Vaidlustaja Hankijalt täiendavat infot, kuidas saaks vormi pakkumuse koosseisu ülesse laadida. Ehk pakkuja soovis asuda oma pakkumust muutma, mida avatud hankemenetluses RHS-st tulenevalt teha pole võimalik. Sellele küsimusele Hankija ei vastanud, kuna pakkuja selgitused olid Hankijal olemas ja pakkumuse muutmise teemalisel edasisel kirjavahetusel puudus perspektiiv.

5.7. Hankija ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, et Hankija oleks pidanud arvestama Vaidlustaja poolt peale pakkumuse esitamise tähtaega esitatud ühikhindasid. Hankija hinnangul oleks tegemist pakkujate ebavõrdse kohtlemisega ja sellise pakkumuse muutmise võimaluse andmisega väljuks Hankija RHS § 46 lg 4 ette antud piiridest.

Kohtupraktikas on samuti kinnitatud, et Hankijal ei ole võimalik peale pakkumuse esitamist sarnaseid muudatusi arvesse võtta (Tartu Ringkonnakohtu 01.07.2021 otsuse 3-21-445 p-d 17–18 ja Riigikohtu 20.12.2019 otsuse 3-19-1501 p 17).

Kui Hankija lubab peale pakkumuse esitamist esitada teenuse ühikhinnad, siis isegi vaatamata sellele, et kogumaksumus on pakkujal pakkumuses esitatud, siis rikub see läbipaistvuse, kontrollitavuse ja isikute võrdse kohtlemise põhimõtet. Tuleb arvestada, et Hankijale mõeldud kohvitopside panditasu puudus pakkumusest täielikult. Vaidlustajal tekiks sellega võimalus peale pakkumuse esitamist kujundada ühikhindasid enda soovi järgi, mis on teiste pakkujate suhtes ebavõrdne kohtlemine. Hankijal ei ole võimalik ka kuidagi objektiivselt veenduda, et Vaidlustaja poolt selgituspäringu vastusena saadud hinnad olid sellisena fikseeritud enne pakkumuse esitamist.

5.8. Hankija on selgituspäringu saatmisega näidanud kaalutlusõiguse rakendamist ja kaalutlusõiguse rakendamine nähtub ka otsusest endast. Kaalutlusõiguse teostamine ei

tähenda seda, et Hankija peaks otsuses nentima, et asub nüüd kaalutlusõigust teostama. Kaalutlusõiguse rakendamine peegeldub otsuse põhjendustest. Pakkumuse vastavuse kontrolliga seotud otsusest nähtub, et Hankija on kaalutlust rakendanud, kuna Hankija põhjendas otsuses, et ühikuhinnad on Hankija jaoks oluline info hankelepingu täitmisel. See tähendab, et kuna Lisa 1 Vormis 1 küsitud info on Hankija jaoks oluline, siis on tegemist sisulise kõrvalekaldumisega ja hankija ei saa seda liigitada mittesisuliseks kõrvalekaldumiseks.

Isegi kui Hankija oleks jätnud kaalutlusõiguse teostamata, siis isegi põhjalikumal moel kaalutluste otsuses kajastamine tingiks uue samasuguse sisuga otsuse.

6. Kolmas isik, **Ringo Eco OÜ**, oma seisukohti ei esitanud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. 11.12.2024 „Vastavusotsuses“ on Hankija Vaidlustaja Riigihanke osas I esitatud pakkumuse tagasi lükkamist põhjendanud järgmiselt: „RHS § 114 lg 1 pakkumuste kontrolli käigus leidis hankija, et pakkujal on esitamata hankedokumendi alapunktis 5.9.3. sätestatud Lisa 1 Vorm 1 Pakkumuse maksumuse vorm, kui esitamiseks kohustuslik dokument. Ühtlasi sätestab Hankedokument punkt 4.1. et pakkumuse koostamise aluseks on pakkuja poolt täielikult täidetud HD Lisa 1 Vorm 1 Pakkumuse maksumuse vorm (OSA I), millel on hankija jaoks oluline info lepingu täitmisel (ühikuhinnad) ning mis ei selgu tähtaegselt esitatud pakkumuse dokumentidest ega ka riigihangete registrist hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad.“

Vaidlustaja leiab, et tegemist pole sisulise mittevastavusega, Lisa 1 Vormi 1 ei olnud võimalik esitada, selle esitamata jätmine ei takistanud pakkumuste hindamist ja Hankija oleks pidanud arvestama Vaidlustaja poolt pärast pakkumuste esitamise tähtaega esitatud Lisa 1 Vormiga 1.

Vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga ei nõustu.

7.1. „Hankedokument“ (edaspidi HD) p 5.9.3. kohaselt peab pakkumus sisaldama Lisa 1 Vorm 1 Pakkumuse maksumuse vormi (edaspidi Vorm 1).

HD p-i 4.2. kohaselt pakkumuse maksumuse koostamise aluseks on pakkuja poolt täielikult täidetud HD Lisa 1 Vorm 1 Pakkumuse maksumuse vorm (OSA I) [---].

Hankija oli ette andnud Vormi 1:

Jrk nr	Teenus	Maksumus, € km-ta
1.	Korduskasutus nõude kokkukogumise teenuse kogumaksumus	0,0000 €
2.	Ühe korduskasutus nõu renditeenuse hind kauplejale	
2.1.	1 taldrik ja/või konteiner ja/või karbilahendus	0,0000 €
2.2.	1 kahvel	0,0000 €
2.3.	1 nõu supile, salatile ja/või kausiroogadele	0,0000 €
2.4.	1 supilusikas	0,0000 €
2.5.	1 tops (200 - 450 ml) kuuma joogi serveerimiseks pluss ühekordne kaas	0,0000 €
2.6.	1 smuuli tops (400 - 600 ml) pluss ühekordne kaas	0,0000 €
	Renditeenuse hind KOKKU	0,0000 €
3.	Ühe korduskasutus nõu pandihind külastajale	0,0000 €
4.	Hankijale kohvitassi rendipunktide loomine koos personaliga (1 rendipunkt)	0,0000 €
5.	Hankijale ühe kohvitassi rent (sis pesuteenuse maksumus)	0,0000 €

Vaidlustaja on oma pakkumuses jätnud Vormi 1 esitamata. „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ on Vaidlustaja esitanud rendihinna kokku 1,080 eurot, ühe korduskasutus nõu renditeenuse hind kauplejale Vaidlustaja pakkumuses puudus, samuti puudus

pakkumuses Hankijale ühe kohvitassi rendi summa (Vaidlustaja on teenuse kirjelduses üksnes märgitud, et kohvitopsi pandihind Hankijale on sama, mida küsitakse sarnase tooteartikli eest kauplejatelt).

Vaidluse sisuks on see, kas Hankija pidi Vaidlustajal laskma Vormi 1 esitada pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva.

7.2. Hankija 25.11.2024 kirjast Vaidlustajale nähtub, et Hankija palus Vaidlustajal selgitada Vormi 1 puudumist pakkumuses, kuid ei nõudnud selle esitamist. Vaidlustaja põhjendas Vormi 1 esitamata jätmist sellega, et Vormi 1 ei pidanudki *pakkumusele lisama ja sellega, et hindamiskriteeriumite alalõigust ei olnud võimalust dokumenti üles laadida.*

Vaidlustaja esitas Hankijale 25.11.2024 vastates pakkumuses esitamata Vormi 1.

7.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuses Vormi 1 esitamata jätmise näol on tegemist sisulise puudusega, mida pole võimalik kõrvaldada selgituste küsimisega RHS § 46 lg 4 alusel.

RHS § 46 lg 4 sätestab, et ettevõtja esitab hankijale selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid kõrvaldamise aluste puudumise, heastamise või kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud andmete või pakkumuses esitatud andmete kohta [---]. Seega sätestab RHS § 46 lg 4 *expressis verbis*, et selgitusi küsitakse pakkumuses esitatud andmete kohta.

Kuivõrd Vaidlustaja pakkumuses Vorm 1 puudus, sai Hankija küsida küll selgitusi selle puudumise kohta, kuid ei saanud arvestada täiesti uusi andmeid, mille Vaidlustaja pärast pakkumuse esitamist Vormi 1 näol esitas.

Vaidlustaja poolt Vormi 1 tagantjärgi esitamisel ei ole tegemist juba esitatud dokumendi selgitamise ega isegi mitte muutmisega, vaid täiesti uue dokumendi esitamisega.

Põhimõtteliselt on võimalik ka pakkumuses esitamata dokumendi tagantjärgi esitamine, kuid selle lubatavus sõltub konkreetsest dokumendist. Vorm 1 pidi sisaldama konkreetseid numbrilisi näitajaid (ühikhinnad, maksumused), mille alusel oleks Hankija saanud kontrollida (ning vajadusel pidanud kontrollima) pakkumuse maksumuse õigsust ja põhjendatust ning millest lähtuvalt täidetakse sõlmitavat hankelepingut. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et hankelepingu täitmise jaoks on vaja Vorm 1 p-ides 2, 4, 5 nimetatud positsioonide ühikhindasid, ei piisa rendihinnast kokku.

Täiendavalt esitatavate dokumentide puhul peab olema võimalik kontrollida, kas need on koostatud enne või pärast pakkumuste esitamise tähtaega (Riigikohtu 20.12.2019 otsus 3-19-1501, p 17). Õige on Hankija väide, et *ei ole võimalik ka kuidagi objektiivselt veenduda, et Vaidlustaja poolt selgituspäringu vastusena saadud hinnad olid sellisena fikseeritud enne pakkumuse esitamist.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankijal polnud võimalik aktsepteerida Vaidlustaja poolt tagantjärgi esitatud ühikhindasid, sest nende alusel täidetakse hankelepingut ja pole võimalik kindlaks teha seda, millistest ühikhindadest lähtus Vaidlustaja pakkumust esitades.

7.4. Hoolimata sellest, et ühikhindadest ei lähtuta käesoleval juhul pakkumuste hindamisel, ei

saa Vormi 1 puudumist käsitleda pelgalt vormilise puudusena.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, kes on vaidlustuses asunud seisukohale, et mittesisulistena tuleks käsitleda kõiki puudusi pakkumuses, mis ei takista pakkumuse hindamist.

7.5. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuses Vormi 1 esitamata jätmine ei ole tingitud Hankija veast või ebaselgusest riigihanke alusdokumentides ega ka riigihangete registrist. Esitamata on dokument, mille esitamise kohustus on HD-s selgelt välja toodud (ka Vaidlustaja ei väida, et Vormi 1 esitamise nõue HD-s puudus või oli ebaselge) ning mille esitamata jätmisega rikkus Vaidlustaja hankemenetluses kehtivat kõrgendatud hoolsuskohustust.

Kuivõrd hankemenetluses on pakkujal kõrgendatud hoolsuskohustus, pidi mõistlik pakkuja kontrollima, kas kõik pakkumuses esitamisele kuulunud dokumendid said ka tegelikult esitatud. Kuna käesoleval juhul on Vaidlustaja pakkumuses Vorm 1 esitamata jäänud, ei ole Vaidlustaja oma hoolsuskohustust täitnud. Hoolsuskohustuse rikkumisega seonduvat riski ja tagajärgi kannab pakkuja.

7.6. Eeltoodust tulenevalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja Riigihanke osas I esitatud pakkumuse tagasilükkamiseks on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 2 ja HD p-dega 4.1 ja 5.9.3. ning alus selle kehtetuks tunnistamiseks puudub.

8. Vaidlustaja ei ole toonud välja iseseisvaid õiguslikke või faktilisi asjaolusid, millest tulenevalt võiks seada kahtluse alla Kolmanda isiku osas I esitatud pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse, vaid lähtub selle otsuse vaidlustamisel eeldusest, et õiguspärane ei ole Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamiseks.

Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus Vaidlustaja osas I esitatud pakkumuse tagasilükkamiseks on õiguspärane, on õiguspärane ka Hankija otsus, millega osas I tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks.

9. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ja Kolmas isik ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets